

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 285/04-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Renáty Radošinskej, bytom S. N. V., ktorou sa proti Sociálnej poisťovni domáhala náhrady škody a zároveň namietala porušenie svojich práv rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 8 C 31/03-29 z 19. mája 2003, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 17 Co 194/03-47 z 23. septembra 2003, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Renáty Radošinskej v časti, ktorou sa proti Sociálnej poisťovni domáhala náhrady škody, **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

2. Sťažnosť Renáty Radošinskej v časti, ktorou namietala porušenie svojich práv rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 8 C 31/03-29 z 19. mája 2003 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 17 Co 194/03-47 z 23. septembra 2003, **o d m i e t a** ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2004 doručená sťažnosť (z 19. júla 2004) Renáty Radošinskej, bytom S. N. V. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou sa proti Sociálnej poisťovni domáhala náhrady škody a zároveň namietala porušenie svojich práv rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 31/03-29 z 19. mája 2003, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 Co 194/03-47 z 23. septembra 2003.

Sťažovateľka uviedla, že ako matka svojho maloletého syna M. požiadala o priznanie príplatku k prídavkom na deti podľa § 19 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z. o prídavkoch na deti a o príplatku k prídavkom na deti v znení platnom a účinnom v tom čase (ďalej len „zákon č. 193/1994 Z. z.“). Pobočka Sociálnej poisťovne v S. N. V. rozhodnutím z 12. novembra 1998 (sťažovateľka rozhodnutia Sociálnej poisťovne uvádzané v sťažnosti bližšie neoznačila) žiadosť zamietla dôvodiac, že maloletý M. R. nie je dlhodobo ťažko zdravotne postihnutý, vyžadujúci mimoriadnu starostlivosť v zmysle § 37 ods. 1 a 2 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, v dôsledku čoho nie sú splnené zákonom stanovené predpoklady pre priznanie príplatku k prídavkom na toto dieťa sťažovateľke. Odvolaniu sťažovateľky proti uvedenému rozhodnutiu ústredie Sociálnej poisťovne svojím rozhodnutím z 1. februára 1999 nevyhovelo.

V tejto súvislosti sťažovateľka namieta: *„Syn pre bolesti hlavy spával štyri hodiny denne (povedal, že aj keď ho hlavička bolí, nakoniec od únavy zaspí). Posudkový lekár odporcu bol ovplyvňovaný ambulantným neurológom a povedal mi, že môj syn pociťuje bolesti hlavy vplyvom psychického stavu, tak aby som išla za psychológom, aj napriek tomu, že v tejto dobe sa už pedopsychiater vyjadroval, že jeho zdravotný stav nesúvisí s psychickou poruchou.*

Vedela som, že môj syn má chorobu, ktorú ešte lekári nepoznajú, keď som im hovorila o prejavoch zdravotných potiaží, nevedeli o čom hovorím. Nakoniec z vlastnej iniciatívy, v snahe pomôcť synovi, som požiadala o pomoc výskumného pracovníka zo Slovenskej akadémie vied v Bratislave. (...) V roku 1999 vyššie menovaný primár nasadil synovi liečbu, ale jednoznačne sa ešte k diagnóze nevyjadroval. Keď sa už vyššie menovaný primár vedel vyjadriť k diagnóze, podávala som v predmetnej veci druhýkrát žiadosť odporcovi (Sociálnej poisťovni, pozn.). Aj napriek tomu, že odporca už mohol objektívne posudzovať, znovu ani v odvolacom konaní nevyhovel mojej žiadosti (žiadosť sťažovateľky bola zamietnutá rozhodnutím pobočky Sociálnej poisťovne v S. N. V. zo 4. decembra 2001 následne potvrdeným rozhodnutím ústredia Sociálnej poisťovne z 29. januára 2002). Následne (...) som vec začala riešiť súdnou cestou.“

Sťažovateľka sa 13. marca 2003 obrátila na okresný súd. Žalobou o náhradu škody sa proti Sociálnej poisťovni domáhala zaplata 47 400 Sk s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % ročne od 31. augusta 2001 do zaplata z dôvodu nevyplata príplatku k rodinným prídavkom za čas od 31. januára 1995 do 31. augusta 2001. Okresný súd žalobu zamietol aplikujúc § 420 ods. 1, § 100 ods. 1 a § 106 Občianskeho zákonníka v spojení s § 19 zákona č. 193/1994 Z. z. s odôvodnením, že sťažovateľka mala od rozhodnutia ústredia Sociálnej poisťovne z 1. februára 1999 vedomosť o tom, že týmto „úkonom“ jej vznikla škoda, v akej výške aj kto za ňu zodpovedá. V roku 1999 jej teda začala vo vzťahu k nároku na náhradu škody plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba. V čase začatia konania bol podľa záveru okresného súdu sťažovateľkou uplatňovaný nárok premlčaný a žalovaný sa premlčania dovolal.

Na základe sťažovateľkou podaného odvolania krajský súd rozsudkom č. k. 17 Co 194/03-47 z 23. septembra 2003 napadnutý prvostupňový rozsudok potvrdil ako „v konečnom dôsledku vecne správny“, avšak z iných dôvodov ako okresný súd. Podľa právneho názoru krajského súdu išlo v danom prípade, vzhľadom na skutkové tvrdenia sťažovateľky, o uplatnenie zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym postupom, podmienky ktorej v danom čase upravoval zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho

nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), pričom podľa § 4 ods. 1 uvedeného zákona nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že právoplatné rozhodnutia, ktorými mala byť sťažovateľke spôsobená škoda, dosiaľ neboli príslušným orgánom zrušené a sťažovateľka sa nedomáhala preskúmania zákonnosti uvedených rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ako aj preskúmania zákonnosti konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo správnym súdom (§ 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“). Z uvedeného dôvodu neboli podľa krajského súdu v danom prípade splnené zákonné podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym postupom podľa zákona č. 58/1969 Zb. Naopak, v zmysle § 135 ods. 2 OSP bol súd povinný z uvedených rozhodnutí vychádzať, v dôsledku čoho rozhodol okresný súd správne, keď žalobu zamietol, aj keď nepostupoval správne v tom, že posudzoval premlčanie žalobou uplatneného nároku skôr ako sa vysporiadal s otázkou, či žalobkyni (sťažovateľke v konaní pred ústavným súdom) škoda vôbec vznikla.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 31/03-29 z 19. mája 2003, ako aj rozsudok krajského súdu č. k. 17 Co 194/03-47 z 23. septembra 2003 a zaviazal Sociálnu poisťovňu zaplatiť sťažovateľke 47 400 Sk s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % ročne od 31. augusta 2001 do zaplatenia z titulu náhrady škody z dôvodu nevyplatenia príplatku k rodinným prídavkom za čas od 31. januára 1995 do 31. augusta 2001.

II.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

2. Sťažnosť sťažovateľky nespĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a § 50 zákona o ústavnom súde, napriek tomu z nej nepochybne vyplýva, že sa ňou sťažovateľka domáha proti Sociálnej poisťovni náhrady škody a taktiež, že sťažnosť smeruje proti rozsudku okresného súdu č. k. 8 C 31/03-29 z 19. mája 2003 a proti rozsudku krajského súdu č. k. 17 Co 194/03-47 z 23. septembra 2003 (ktorým krajský súd potvrdil v rámci odvolacieho konania označený rozsudok okresného súdu z 19. mája 2003).

3. Pokiaľ ide o časť sťažovateľkinej sťažnosti, ktorou sa domáha, aby ústavný súd zaviazal Sociálnu poisťovňu zaplatiť jej 47 400 Sk s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % ročne od 31. augusta 2001 do zaplatenia z titulu náhrady škody z dôvodu nevyplatenia

príplatku k rodinným prídavkom za čas od 31. januára 1995 do 31. augusta 2001, je potrebné uviesť, že ochrana vlastníckeho práva porušeného spôsobením majetkovej škody patrí do právomoci všeobecných súdov, v dôsledku čoho je v takýchto prípadoch v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy vylúčená právomoc ústavného súdu konať o veci.

Táto skutočnosť zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, tak ako je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní zaoberal aj tou časťou sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojich práv rozsudkom okresného súdu č. k. 8 C 31/03-29 z 19. mája 2003 a rozsudkom krajského súdu č. k. 17 Co 194/03-47 z 23. septembra 2003. V čase, keď sa sťažovateľka domáhala ochrany svojich práv na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy vo vzťahu k označeným rozhodnutiam, už uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Z obsahu samotnej sťažnosti a k nej pripojených listinných dôkazov, ako aj z listinných dôkazov predložených na žiadosť ústavného súdu okresným súdom (predovšetkým z kópie rozsudku č. k. 8 C 31/03-29 z 19. mája 2003 opatreného doložkou právoplatnosti a z kópií doručeníek osvedčujúcich doručenie rozsudku krajského súdu č. k. 17 Co 194/03-47 z 23. septembra 2003 účastníkom konania) mal ústavný súd za preukázané, že napadnuté rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 30. októbra 2003.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v rámci predbežného prerokovania návrhu v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej, sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Sťažnosť sťažovateľky z 19. júla 2004 bola ústavnému súdu doručená 20. júla 2004, teda po uplynutí viac ôsmich mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti napádaných rozhodnutí.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2004